

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a JUDr. Pavla Molka v právní věci žalobce: **S. H. P.**, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2023, č. j. OAM-581/LE-BA07-HA15-2023, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 10. 2023, č. j. 17 Az 27/2023-26,

t a k t o :

- I. Žádost žalobce o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti **se z a m í t á .**
- II. Kasační stížnost **se o d m í t á .**
- III. Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobce („stěžovatel“) požádal o udělení mezinárodní ochrany, kterou žalovaný svým rozhodnutím ze dne 18. 8. 2023 stěžovateli neudělil. Toto rozhodnutí stěžovatel napadl žalobou u Krajského soudu v Plzni. Spolu s žalobou zároveň požádal krajský soud o ustanovení zástupce pro řízení o jeho žalobě.

[2] Napadeným usnesením krajský soud žádost zamítl. Uvedl, že stěžovatel jednak dostatečně nevylicil své majetkové poměry, dále pak ustanovení zástupce nebylo k ochraně jeho práv nezbytně třeba.

[3] Stěžovatel napadl usnesení krajského soudu kasační stížností, v níž tvrdil, že své majetkové poměry vylicil dostatečně. Rovněž trval na tom, že ustanovení zástupce je s ohledem na složitost věci a jeho osobní situaci nezbytné k ochraně jeho práv. Zároveň požádal o ustanovení zástupce pro řízení před Nejvyšším správním soudem.

[4] Krajský soud mezitím rozsudkem ze dne 29. 11. 2023, č. j. 17 Az 27/2023-54, rozhodl ve věci samé tak, že žalobu stěžovatele zamítl.

[5] Za této situace se Nejvyšší správní soud zabýval podmínkami řízení a shledal, že nejsou splněny. Skončení řízení před krajským soudem představuje neodstranitelný nedostatek podmínky řízení o kasační stížnosti proti procesnímu usnesení krajského soudu

vydanému v rámci tohoto řízení. Kasační soud nemůže rozhodovat o procesních návrzích učiněných stěžovatelem v řízení před krajským soudem, které již bylo pravomocně skončeno. I pokud by totiž shledal kasační stížnost přípustnou a posléze důvodnou a zrušil napadené usnesení, nemohlo by se tím „otevřít“ pravomocně ukončené řízení před krajským soudem. Věcné projednání kasační stížnosti tak nemůže vést k účinné ochraně práv stěžovatele (např. usnesení NSS ze dne 11. 12. 2014, č. j. 3 As 220/2014-17; ze dne 10. 12. 2019, č. j. 1 As 276/2019-14, bod 6; ze dne 28. 5. 2020, č. j. 6 As 44/2020-14, bod 7; či ze dne 17. 9. 2020, č. j. 3 As 256/2020-20, bod 5).

[6] Meritorní rozhodnutí o nyní projednávané kasační stížnosti by nemohlo být ani podkladem pro případnou obnovu řízení ve smyslu § 114 odst. 1 s. ř. s., a nemohlo by být z povahy věci ani podkladem pro případnou náhradu škody z titulu odpovědnosti státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím (pokud by byla shledána nezákonnost napadeného usnesení krajského soudu). Případná škoda by totiž mohla být způsobena pouze rozhodnutím ve věci samé. Za těchto okolností nezbývá než uzavřít, že stěžovatel objektivně nemůže mít z rozhodnutí o nyní předložené kasační stížnosti jakýkoli užitek (např. usnesení NSS ze dne 18. 1. 2018, č. j. 4 As 195/2017-23, bod 7; č. j. 1 As 276/2019-14, bod 7; č. j. 6 As 44/2020-14, bod 8; č. j. 3 As 256/2020-20, bod 6).

[7] S ohledem na výše uvedené Nejvyššímu správnímu soudu nezbylo, než kasační stížnost podle § 46 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (ve spojení s § 120 téhož zákona) odmítnout.

[8] Nad rámec výše uvedeného NSS dodává, že krajský soud je před vydáním meritorního rozhodnutí povinen vyčkat marného uplynutí lhůty pro podání kasační stížnosti proti usnesení o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce (viz rozsudek NSS ze dne 19. 12. 2007, č. j. 7 Afs 103/2007-77; srov. analogicky rovněž usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 5. 2021, č. j. Ars 3/2019-43, bod 51). V projednávané věci krajský soud této povinnosti formálně dostál, neboť ve věci samé rozhodl 29. 11. 2023 (středa), zatímco lhůta pro podání kasační stížnosti proti usnesení o zamítnutí žádosti o ustanovení zástupce uplynula 24. 11. 2023 (pátek). V tento den byla kasační stížnost proti tomuto usnesení skutečně doručena k NSS, jenž ji krajskému soudu zaslal 28. 11. 2023 (úterý). Přípis obsahující kasační stížnost tak byl v době rozhodování o žalobě již v dispozici krajského soudu. Rozhodoval-li krajský soud již třetí pracovní den následujícím po dni, kterým uplynula lhůta k podání kasační stížnosti proti napadenému usnesení, měl bezprostředně před vyhlášením rozhodnutí ve věci samé věnovat patřičnou pozornost ověření, zda kasační stížnost nebyla u NSS podána (ať už dotazem přímo u NSS, u podatelny krajského soudu či prostřednictvím soudní kanceláře). Kasační stížnost lze ostatně poslední den lhůty pouze předat k poštovní přepravě, což bude typicky postup nezastoupeného účastníka. Krajský soud pak musí rovněž zohlednit délku poštovní přepravy a předcházet nežádoucím situacím, jaká nastala v projednávané věci. Neučiní-li tak, krátí stěžovatelovo právo na soudní ochranu ve smyslu čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod.

[9] Stěžovatel namítající nezákonnost napadeného usnesení měl možnost dosáhnout nápravy případného pochybení krajského soudu podáním kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu ve věci samé. Jak NSS zjistil z úřední činnosti, stěžovatel tuto kasační stížnost skutečně podal. Usnesením NSS ze dne 21. 3. 2024, č. j. 10 Azs 57/2024-14, byla nicméně tato kasační stížnost odmítnuta pro opožděnost.

pokračování

[10] Kasační soud zároveň zamítl žádost stěžovatele o ustanovení zástupce pro řízení před kasačním soudem, neboť s ohledem na nevyhnutelný výsledek tohoto řízení, kterým je odmítnutí kasační stížnosti z důvodu neexistujícího předmětu řízení, je třeba jeho kasační stížnost považovat za zjevně neúspěšný návrh ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. (usnesení NSS č. j. 6 As 44/2020-14, bod 12).

[11] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 3 větu první s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona, podle kterého nemá žádný z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 28. března 2024

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu